

61
DA

FACTS

Det Europæiske Arbejdsmiljøagentur

ISSN 1681-2093

Unge ansattes sikkerhed — Vejledning for arbejdsgivere

Unge under 25 år udgør den kommende generations arbejdsstyrke. Det er din opgave at give dem en sikker og produktiv start. Som arbejdsgiver har du et ansvar for at sikre, at de har sikre og sunde arbejdsvilkår. Du skal derfor udarbejde en arbejdspladsvurdering (APV), som omfatter alle dine ansatte — også unge. Dette factsheet informerer dig om din opgave. Andre af vore factsheets beskæftiger sig mere indgående med retskravene til beskyttelse af unge ansatte og giver vejledning til deres ledere, de unge selv og deres forældre.

Unge er særligt udsatte, fordi de savner erfaring, oplæring og bevidsthed om risiciene. De har brug for god rådgivning, information og opsyn og skal tilbydes relevante, sikre og sunde jobs.

Resultaterne af dårlig praksis:

- En 17-årig pige mistede en del af en finger blot en time efter, at hun var startet i sit feriejob. Hendes fingre blev knust i en maskine i det bageri, hvor hun arbejdede. Den automatiske sikring var defekt, og fejlen var blevet anmeldt tidligere, men der var ikke planlagt nogen vedligeholdelse. Hun havde ikke fået ordentlig oplæring, og hendes leder var ikke klar over, at hun stod ved den pågældende maskine ...
- En 18-årig mekanikerlærling døde fire dage efter at være blevet omspændt af flammer; han var i færd

med at hjælpe sin værkfører med at tømme en blanding af benzin og diesel over i en tank, da benzinen eksploderede. Han var under oplæring og stærkt afhængig af sin arbejdsgivers opsyn og oplæring, men værkstedets ejer overlod arbejds-miljøforholdsreglerne til medarbejdernes sunde fornuft ...

I begge tilfælde blev der iværksat undersøgelser af virksomhedernes forhold, og de fik en bøde for deres forsømmelighed med arbejdsmiljøet. Der er et fælles mønster i årsagerne til, at unge arbejdstagere udsættes for skader: Manglende oplæring i de jobs, de bliver sat til at udføre, utilstrækkeligt opsyn og brug af farlige maskiner eller farlige stoffer. En canadisk undersøgelse har påvist, at nye og unge uerfarne arbejdstagere har mere end fem gange så høj en risiko for at komme til skade i løbet af de første fire uger af deres ansættelsesforhold end andre arbejdstagere (!).

Fordelene ved god praksis:

Lovgivningen skal overholdes, og desuden er der andre klare fordele ved at være opmærksom på unge ansattes sikkerhed og sundhed:

- God sikkerhedsstyring kommer virksomheden til gode og er kendetegnende for en effektivt ledet organisation.
- Sikkerhedsforskrifter for unge er med til at beskytte alle medarbejdere.
- Unge, der har modtaget grundig oplæring og uddannelse, kan bidrage med deres energi, entusiasme og vilje til at lære, samtidig med at det giver sikkerhed på deres arbejdsplads.
- Godt opsyn gør det muligt at vurdere, hvordan unge klarer sig i jobbet, og overvåge effektiviteten af deres oplæring.
- Dit omdømme som en god arbejdsgiver vil gøre det nemmere for dig at tiltrække velkvalificerede unge.

Risikovurdering, organisation og forebyggelse

Arbejdsgivere skal gennemføre en arbejdspladsvurdering (APV) og heri vurdere de særlige risici, som unge udsættes for. Arbejdspladsvurderingen skal omfatte en kortlægning af, om arbejdsmiljøforholdene giver en sikker og sund arbejdsplads for unge.

Du skal gøre forældre til eller værger for børn i den skolepligtige alder bekendt med resultatet af APV'en og de foranstaltninger, der er truffet for at imødegå de pågældende risici.

(!) http://www.iapa.ca/outreach_yw/yw_employer.asp

Hvis du tilbyder praktikpladser til unge, bør du som et minimum sørge for samme arbejdsmiljøbeskyttelse, som du ville give dine øvrige medarbejdere.

Unge under 18

Hvis du beskæftiger unge under 18 år, f.eks. unge under erhvervsuddannelse eller i erhvervspraktik, og disse udfører dag-til-dag-arbejde, samtidig med at de går i skole eller i gymnasiet, gælder der mere specifikke regler for, hvilke risici de må udsættes for, og regler for deres arbejdstid. Se factsheet om »Beskyttelse af unge på arbejdspladsen« for at få mere at vide om dine pligter med hensyn til beskyttelse af ansatte og de særlige krav, der gælder for unge. Læs om reglerne i Danmark!

Hvordan gennemfører man opsynsordninger

Arbejdsgiverne skal indføre passende ordninger for opsyn med unge; fx er der nogle arbejdsgivere, der knytter vejledere til de unge.

Lederne skal være tilstrækkeligt uddannede i risici og kontrolforanstaltninger, der vedrører unges arbejde, og bør være bekendt med eventuelle begrænsninger i de opgaver, unge kan udføre. De skal forstå deres rolle, hvad der forlanges af dem og vide, hvordan de udfører deres pligter. De skal ligeledes have tilstrækkelig tid og beføjelser til at udføre deres vejledningsopgaver. Disse ordninger bør omfatte:

- hvordan unge holdes under opsyn, herunder også i hvilket omfang de enkelte opgaver kræver opsyn, identifikation af arbejdsopgaver, der kræver konstant opsyn, og udpegelse af personer, der skal have det samlede ansvar for den unge
- kompetencer, der forlanges af lederne, og deres opgave
- uddannelse af lederne i deres opgave og i de arbejdsmiljøforhold, de skal være opmærksomme på i forbindelse med deres opsyn med den unge
- antallet af relevant uddannede ledere med navnene på dem, der er ansvarlige for unge, herunder praktikanter og elever i erhvervspraktik

- indberetningsordninger for lederne, så de kan rapportere om eventuelle problemer i forbindelse med unges sikkerhed.

Oplæring

Det er afgørende, at unge får en effektiv uddannelse i sikkerhed og sundhed, før de begynder på et arbejde, og der skal gives tilstrækkelig tid hertil. En sådan oplæring kan omfatte:

- specifikke risici, der er forbundet med deres job
- risici, der er generelle for arbejdspladsen som sådan
- hvad de skal gøre for at beskytte sig selv
- hvad de skal gøre, hvis de tror, at noget er usikkert
- hvem de skal kontakte for at få råd
- hvad de skal gøre i en nødsituation, hvis de kommer ud for en ulykke, eller de har brug for førstehjælp
- deres ansvar for at samarbejde med dig om sikkerhed.

Hvordan du kan foregå som et godt eksempel

Det er vigtigt,

- at du viser, at du tager arbejdsmiljø alvorligt
- at du fastlægger procedurer og forholdsregler og holder dem ajour
- at du gør det klart, at usikker praksis er uacceptabel
- at du griber ind med det samme, hvis der opstår problemer i forbindelse med sikkerhed og sundhed.

Yderligere oplysninger om unge ansattes sikkerhed findes på agenturets hjemmeside på adressen: <http://ew2006.osha.eu.int/>

Information om forebyggelse og links til god praksis for specifikke risici og arbejdspladser findes på adressen:

<http://osha.eu.int/>

Kilder til information omfatter nationale myndigheder, fagforeninger og erhvervsforeninger.

Et link til Rådets direktiv 94/33/EF om beskyttelse af unge på arbejdspladsen i sin helhed findes på adressen:

<http://osha.eu.int/data/legislation/18>

Direktivet fastlægger minimumsstandarder, så det er vigtigt at kontrollere de fuldstændige krav i lovgivningen og retningslinjerne i Danmark:

Se Arbejdstilsynets hjemmeside: <http://at.dk> og link til Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 239 af 6. april 2005 om unges arbejde på adressen: <http://www.at.dk/sw12593.asp>

Det Europæiske Arbejds miljøagentur

Gran Vía, 33, E-48009 Bilbao

Tlf. (34) 944 79 43 60, fax (34) 944 79 43 83

E-post: information@osha.eu.int

© Det Europæiske Arbejds miljøagentur. Eftertryk tilladt med kildeangivelse. Printed in Belgium, 2006

